

۱. از چه زمانی زبان فارسی زبان گفتاری و نوشتاری مردم ایران بوده است؟ از هنگام استقرار اقوام آریایی در سرزمین ایران

کانال مطالعات اجتماعی سجاد پودینه

@motaleat1400

@Sajadpoudineh

۲. چه عاملی اساس گسترش ایرانیان در دانش، هنر و معماری محسوب می شد؟ زبان و خط.

۳. زبان مردم ایران در دوره های هخامنشیان، اشکانیان، ساسانیان و دوره اسلامی چه بود؟

در دوره ی هخامنشیان، پارسی باستان در عصر اشکانیان و ساسانیان، پارسی میانه « یا پهلوی در دوره ی اسلامی، فارسی دری

۴. زبان امروز مردم ایران چیست؟ زبان رسمی امروز ما نیز فارسی دری است که با دو زبان قبلی شباهت هایی دارد.

۵. موضوع اصل ۱۵ قانون اساسی کشور چیست؟ اصل ۱۵ قانون اساسی می گوید:

زبان و خط رسمی و مشترک مردم ایران فارسی است. اسناد و مکاتبات و متون رسمی و کتب درسی باید با این زبان و خط باشد ولی استفاده از زبانهای محلی و قومی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی آزاد است.

۶. ایرانیان باستان از چه خطی استفاده می کردند و آن را از چه کسانی آموخته بودند؟

در زمان هخامنشیان، ایرانیان « خط میخی » را از اقوام بین النهرین اقتباس کردند و تغییرات زیادی در آن به وجود آوردند. کتیبه های به جا مانده از دوره ی هخامنشیان در بیستون و تخت جمشید به زبان پارسی باستان و با خط میخی نوشته شده است. در دوره های اشکانیان و ساسانیان، خط پهلوی رایج بود. این خط از خط آرامی اقتباس شده بود.

۷. چه نیازهایی باعث اختراع خط شد؟ اگر خط نبود چه کمبودهایی در جوامع پدید می آمد؟ نیاز به شمارش و محاسبه کردن،

نخستین محرک بشر برای ابداع و اختراع خط بوده است پس از این که انسان ها شروع به دامپروری و کشاورزی کردند و یک جانشین

شدند، روابط و نوع همکاری آنان با یکدیگر گسترده تر شد. از این رو، ناگزیر شدند مقرراتی وضع کنند تا براساس آن با یکدیگر همکاری کنند، بنابراین ضرورت داشت مقررات مذکور در جایی ثبت و ضبط (نگارش) شود تا از خاطر نرود و افراد همگی ملزم و متعهد به انجام آنها باشند علاوه بر نیازهای مذکور، تمایل به حفظ خاطره و میل به ماندگاری نام و نشان، یکی دیگر از انگیزه های بشر برای ابداع خط بوده است.

۸. چه چیزی نشان دهنده آشنایی ایرانیان باستان با علوم چون ریاضی، هندسه و زمین شناسی می باشد؟

ساختن بناهای عظیم و محکم، سدها، پل ها، ابزارها و وسایل مختلف زندگی که به دست ایرانیان ابداع شده است.

۹. ایرانیان باستان تا چه اندازه با علم نجوم آشنا بودند و با استفاده از این علم چه چیزی را بوجود آوردند؟ (چرا ایرانیان باستان تقویم

خورشیدی را به وجود آوردند؟)

ایرانیان باستان در علم نجوم پیشرفت کرده و با سنجش و تعیین زمان به خوبی آشنا بودند و چون برای فعالیت های کشاورزی که در

فصول خاصی از سال انجام می گرفت به تقویم نیاز داشتند، تقویم خورشیدی (شمسی) را به وجود آوردند و سال را به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم کردند. این تقویم از کم نظیرترین تقویم های دنیا است.

کانال مطالعات اجتماعی سجاد پودینه

@motaleat1400

@Sajadpoudineh

۱۰. در کتاب اوستا از چند نوع پزشک نام برده شده است؟

از سه نوع پزشک جراح، پزشک معمولی و پزشک دعا که با دعای مقدس باطن افراد را درمان می کند.

۱۱. از نظر پزشکی وضعیت ایرانیان باستان چگونه بود؟ ایرانیان در پزشکی نیز پیشرفت کرده بودند و خواص درمانی گیاهان را می شناختند.

۱۲. مدرسه و بیمارستان جندی شاپور به دست چه کسی تأسیس شد و چگونه مکانی بود؟ (قدیمی ترین مدرسه ی پزشکی جهان چه نام داشت؟)

در دوره ی ساسانیان، شاپور ساسانی در شهر جندی شاپور (خوزستان کنونی) مدرسه و بیمارستانی تأسیس نمود که قدیمی ترین مدرسه ی پزشکی جهان به شمار می رود. او از دانشمندان و استادان برجسته ی دیگر کشورهای آن روز نیز برای تدریس در این دانشگاه دعوت می کرد. در این مدرسه ی بزرگ علاوه بر پزشکی، نجوم، ریاضیات، موسیقی، شیمی (کیمیاگری) و... تدریس می شد.

۱۳. صنعتگران و هنرمندان دوره ایران باستان در چه زمینه هایی فعالیت می کردند؟

سفالگری، پارچه بافی، قالی بافی، فلزکاری، چرم سازی، زرگری، کاشی کاری، سنگ بُری، حجاری، قلم زنی، منبت کاری، موسیقی، نقاشی

۱۴. در کدام بناها، پیشرفت ایرانیان در معماری را نشان میدهد؟ تخت جمشید، هگمتانه، پاسارگاد، تخت سلیمان، طاق بستان و طاق کسری.

۱۵. جلوه هایی از شکوه و عظمت تمدن کهن ایران چیست؟ پیشرفت های ایرانیان در دانش، هنر و معماری.

۱۶. کتیبه های به جا مانده از دوره ی هخامنشیان به چه زبان و خطی بوده است؟ کتیبه های به جا مانده از دوره هخامنشیان در

بیستون و تخت جمشید به زبان پارسی باستان و با خط میخی نوشته شده است.

۱۷. ایرانیان باستان با توجه به شرایطی خانه های خود را می ساختند؟ ایرانیان با توجه به شرایط آب و هوایی و مصالحی که در منطقه ی آنها بود خانه های خود را از سنگ، چوب و خشت می ساختند.

درست و نادرست

۱. پیشرفت های ایرانیان در دانش و هنر و معماری جلوه هایی از شکوه و عظمت تمدن کهن ایران است.

۲. ساختن سدها و پل ها و ابزارها نشان می دهد که ایرانیان با ریاضی، هندسه آشنا بودند.

۳. زبان فارسی در دوره های مختلف تاریخی تغییرات چندانی پیدا نکرده است.

۴. قبل از تأسیس امپراتوری های بزرگ با شکوهی مانند کاخ ها و آتشکده ها ساخته شدند.

۵. مهم ترین بنای ایران تخت سلیمان است که شهرت جهانی دارد.

۶. یکی از قدیمی ترین مدارس پزشکی در جهان در زمان خسرو پرویز ، پادشاه ساسانی ، تاسیس شد.

۷. خط پهلوی دوره ی اشکانی اقتباس از خط آرامی است.

۸. قبل از آریایی ها ، تمدن باستانی صاحب خط ایلامی بود.

۹. قبل از استقرار آریایی در سرزمین ایران ، زبان فارسی، زبان گفتاری و نوشتاری مردم ایران بوده است.

۱۰. بر اساس قانون اساسی کشور، استفاده از هر زبانی در مطبوعات و رسانه های گروهی به جز زبان فارسی ممنوع است.

۱۱. زبان ایرانیان در عصر اشکانیان و ساسانیان پارسی باستان یا پهلوی بوده است.

۱۲. کتیبه های به جا مانده از دوره ی هخامنشیان در تخت جمشید با خط میخی نوشته شده است.

۱۳. ایرانیان برای تعیین زمان جنگ ها تقویم خورشیدی را به وجود آوردند.

۱۴. قدیمی ترین مدرسه ی پزشکی جهان را شاپور ساسانی تاسیس کرد.

۱۵. منظور از پزشک دعا در کتاب اوستا این بود که با دعای مقدس باطن افراد را درمان می کرد.

۱۶. در مدرسه جندی شاپور فقط دانش پزشکی تدریس می شد.

۱۷. ایرانیان با توجه به آب و هوا و مصالح موجود ، خانه های خود را از سنگ، چوب و خشت می ساختند.

۱۸. بناهایی مانند طاق بستان و تخت سلیمان نشانگر پیشرفت ایرانیان در معماری است.

۱۹. قبل از مهاجرت آریایی ها، تمدن های باستانی ایران صاحب خط بوده اند.

۲۰. طبق قانون اساسی، تدریس زبان و ادبیات کردی در کنار زبان فارسی در مدارس مناطق کرد نشین کشور آزاد است.

۲۱. هخامنشیان و ساسانیان خط های خود را از اقوام دیگر اقتباس کرده اند.

چهارگزینه ای

۱. پایه و اساس پیشرفت های ایرانیان در دانش ، هنر و معماری چه بوده است؟

الف) زبان (ب) مذهب (ج) خط (د) موارد الف و ج

۲. کدام یک از بنا های زیر از نظر معماری وسعت و عظمت ، شهرت جهانی دارند؟

الف) طاق بستان (ب) پاسارگاد (ج) تخت سلیمان (د) تخت جمشید

۳. زبان ایرانیان در دوره ی اسلامی چه بود ؟

الف) پارسی میانه   ب) پهلوی   ج) دری   د) پارسی باستان

۴. سنجش و تعیین زمان ایرانیان را با کدام علم آشنا می ساخت ؟

الف) پزشکی   ب) هنر   ج) نجوم   د) معماری

۵. کتیبه های به جامانده از هخامنشیان در تخت جمشید و بیستون به چه زبانی نوشته شده است؟

۱) پهلوی   ۲) پارسی میانه   ۳) فارسی دری   ۴) پارسی باستان

۶. قدیمی ترین مدرسه پزشکی جهان در کدام شهر تاسیس شد؟

۱) ری   ۲) نیشابور   ۳) جندی شاپور   ۴) صد دروازه

۷. در زمان اشکانیان و ساسانیان کدام خط رایج بوده است؟

الف) خط میخی   ب) خط پهلوی   ج) خط آرامی   د) خط اوستایی

۸. طاق بستان در کدام یک از شهرهای زیر قرار دارد؟

۱) همدان   ۲) شیراز   ۳) اصفهان   ۴) کرمانشاه

۹. زبان فارسی از چه دوره ای در ایران باستان رایج بوده است؟

۱) قبل از استقرار آریایی ها در ایران   ۲) از هنگام استقرار آریایی ها در ایران   ۳) قبل از ایلامی ها   ۴) از دوره اسلامی به بعد

۱۰. نام زبان ایرانیان در زمان هخامنشیان چه بود؟

پارسی میانه   ب) پارسی باستان   ج) فارسی دری   د) پارسی پهلوی

۱۱. کدام پادشاه ساسانی اقدام به ساختن مدرسه و بیمارستان نمود ؟

۱) خسرو پرویز   ۲) اردشیر بابکان   ۳) یزدگرد سوم   ۴) شاپور

۱۲. کدام اصل قانون اساسی درباره زبان و خط رسمی مردم ایران صحبت می کند؟

الف) اصل ۱۵   ب) اصل ۲۰   ج) اصل ۲۵   د) اصل ۳۰

۱۳. کدام تمدن ایران باستان قبل از آریایی ها صاحب خط بودند؟

الف) ایلام   ب) جیرفت   ج) شهر سوخته   د) بابل

۱۴. ساختن بناهای عظیم و محکم سدها به پل و ابزارها و وسایل مختلف زندگی به دست ایرانیان نشانگر چیست؟

کانال مطالعات اجتماعی سجاد پودینه

@motaleat1400

@Sajadpoudineh

الف) آشنایی ایرانیان با علوم گوناگونی مثل ریاضی، هندسه، زمین شناسی و ....

ب) مهارت ایرانیان در رشته هایی مانند سنگ بری، حجاری، چرم سازی و فلزکاری و ...

ج) پیشرفت ایرانیان در علوم نجوم و آشنایی با سنجش و تعیین زمان

د) تاسیس امپراطوری های بزرگ و ساختن شهرها در ایران باستان.

۱۵. پارسی باستان، فارسی دری و پارسی میانه به ترتیب متعلق به کدام دوره است؟

الف) هخامنشیان - ساسانیان - اشکانیان
ب) اشکانیان - ساسانیان - هخامنشیان

ج) هخامنشیان - اسلامی - اشکانیان
د) اشکانیان - اسلامی - هخامنشیان

۱۶. پزشک دعا در اوستا همان ..... در زمان حال است.

الف) پزشک جراح
ب) روان پزشک
ج) پزشک داروساز
د) دندان پزشک

۱۷. کدام یک از خط های زیر قدیمی تر است؟

الف) خط دری
ب) خط پهلوی
ج) خط میخی
د) موارد الف و ب

۱۸. کدام گزینه درباره تقویم شمسی درست نیست؟

الف) نام دیگر آن تقویم خورشیدی است.
ب) سال را به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم کرده است.

ج) فعالیت های کشاورزی به این تقویم نیاز داشتند.
د) از کم دقت ترین تقویم های دنیاست.

۱۹. علم کیمیاگری دوران باستان به کدام علم زمان حال شباهت دارد؟

الف) فیزیک
ب) شیمی
ج) زمین شناسی
د) زیست شناسی

۲۰. کدام یک از رشته های هنری ایران باستان نیست؟

الف) فلز کاری
ب) قلم زنی
ج) خوشنویسی اسلامی
د) منبت کاری

۲۱. کدام گزینه درباره زبان و خط ایران باستان درست است؟

الف) زبان رسمی امروز با زبان فارسی دری متفاوت است.
ب) زبان ایرانیان در دوره هخامنشی و ساسانی یکسان بود.

ج) خط پهلوی در دوره هخامنشی رواج نداشت.
د) خط آرامی از خط پهلوی اقتباس شده است.

۲۲. در زمان هخامنشیان از چه خطی استفاده می شد؟

الف) خط میخی   ب) خط پهلوی   ج) خط آرامی   د) خط اوستایی

۲۳. ایرانیان باستان کدام نوع تقویم را به وجود آورده اند؟

الف) تقویم شمسی   ب) تقویم قمری   ج) تقویم میلادی   د) تقویم زرتشتی

۲۴. زبان فارسی امروز ما کدام یک از موارد زیر است؟

الف) پارسی میانه   ب) پارسی باستان   ج) پارسی پهلوی   د) فارسی دری

۲۵. در تقویم شمسی ، سال به ..... ماه .....روزه تقسیم می شود.

الف) ۱۲ تا ۳۱   ب) ۱۲ تا ۳۰   ج) ۳۰ تا ۱۲   د) ۳۱ تا ۱۲

۲۶. کدام یک از آثار معماری زیر از دوران باستان به جای مانده است؟

الف) طاق بستان   ب) تخت سلیمان   ج) پاسارگاد   د) همه موارد

۲۷. خط پهلوی از کدام خط اقتباس شده است؟

الف) خط میخی   ب) خط اوستایی   ج) خط عبری   د) خط آرامی

۲۸. کدام عامل در ایران باستان در نوع معماری هر منطقه موثر بود؟

الف) دسترسی به آب   ب) شرایط آب و هوایی   ج) نوع خاک   د) وجود معادن و منابع طبیعی

۲۹. چه کسی قدیمی ترین مدرسه پزشکی جهان را به وجود آورد؟

الف) داریوش   ب) اردشیر   ج) شاپور   د) خسرو پرویز

۳۰. زبان ایرانیان در کدام دوره ، پارسی میانه بوده است؟

الف) دوره مادها   ب) دوره هخامنشیان   ج) دوره ساسانی   د) دوره اسلامی

۳۱. اساس گسترش دانش و هنر معماری در تمدن ایران چیست؟

الف) دین و حکومت   ب) زبان و خط   ج) اختراعات و اکتشافات   د) بناها و کتیبه ها

۱. از هنگام استقرار اقوام ..... در سرزمین ایران ، زبان فارسی ، زبان گفتاری و نوشتاری مردم بوده است.

در زمان هخامنشیان ، ایرانیان خط ..... را از اقوام بین النهرین اقتباس کردند.

در دوره های اشکانیان و ساسانیان، خط ..... رایج بود .

پیشرفت در علم ..... باعث به وجود آمدن تقویم خورشیدی شد.

زبان ایرانیان در دوره هخامنشیان ..... و در دوره اسلامی ..... بوده است.

طبق قانون اساسی، استفاده از زبان های ..... و ..... در مطبوعات و رسانه های گروهی در کنار زبان فارسی آزاد است.

ایرانیان باستان چون برای فعالیت های ..... که در فصول خاصی از سال انجام می گرفت به تقویم نیاز داشتند، تقویم ..... را به وجود آوردند.

در دوره هخامنشیان ، ایرانیان خط میخی را از اقوام ..... اقتباس و تغییرات زیادی در آن ایجاد کردند.

در دوره ی ..... زبان فارسی دری در ایران رواج یافته است.

زبان رسمی امروز ما ایرانیان زبان ..... است.

کتیبه های برجای مانده از دوره ی هخامنشیان در بیستون ، به زبان ..... و با خط ..... نوشته شده است.

خط رایج در دوران ..... خطی بود که از خط اقوام بین النهرین اقتباس شده است.

در ایران باستان ، با تاسیس ..... و ساختن شهرها به تدریج بناهای بزرگ و با شکوهی چون آرامگاه ها و آتشکده ها ساخته شدند.

بنای ..... از نظر معماری ، وسعت ، عظمت و شهرت دارد.

اساس پیشرفت و گسترش دانش و هنر ، ..... و ..... بوده است.

نیاز ایرانیان باستان برای تعیین زمان فعالیت های کشاورزی منجر به ابداع ..... شد.

یکی از قدیمی ترین بیمارستان های پزشکی (مدرسه پزشکی جهان) توسط ..... ساسانی در شهر ..... تاسیس شد.

کلمات ستون الف را به کلمات مناسب در ستون ب وصل نمایید.

ب

الف

درمان باطن افراد

اولین مدرسه پزشکی ایران باستان

فعالیت ص ۱۴۹

۲- ویل دورانت در تاریخ تمدن خود می نویسد: مهمترین گامی که انسان به سوی مدنیت برداشت همانا اختراع خط است. بین او و دیگر اعضای جامعه باید وسیله‌ی ارتباطی حاکم باشد تا منظور خود را به دیگران بفهماند و از منظور دیگران نیز با خبر شود. این نیازمندیهای متقابل او را مجبور ساخت تا از سمبول‌ها و اشاره‌های لفظی و کتبی و قرار دادی که بین او و دیگر اعضای جامعه مشترک بود استفاده نماید. در واقع هنگامی که بشر خواست آن چه را که در اندیشه‌ی خود دارد نقش نماید زمانی است که گام نخست را به عرصه‌ی نگارش گذاشت. انسان به کمک آن توانست دانسته‌های خود را محفوظ نگهداشته و تاریخی از خود به جای بگذارد. در نتیجه در خاطر انسان این فکر ایجاد شد که اندوخته‌های ذهنی خود را بر روی اشیاء مذکور ثبت کند. بدین طریق خط اولیه رفته رفته بوجود آمد. پس می‌توان گفت خط موجود نتیجه‌ی تکامل خط‌های انسان‌های اولیه و تلاش و زحمت و گذشت سالیان دراز می‌باشد. بزرگترین و شاید تنها عامل انتقال و گسترش فرهنگ و تمدن بشری از نسلی به نسل دیگر خط الفبایی بوده است. مبنای تمدن انسان به روزگاری بر می‌گردد که ((خط)) پدید آمد.

۳- خط میخی آغازین در اصل نوعی خط تصویرنگاری بوده که آنرا بر لوح نقش می‌کرده‌اند، تصویرها رفته رفته حالت ساده‌تر و زاویه‌مانندی به خود گرفتند و سرانجام علامت‌های تشکیل‌دهنده این خط به شکل میخ در آمدند. این خط مرکب از خطوط افقی و مورب است به شکل میخ که برای هر حرف یا مخرج چند خط افقی و عمودی و مورب ترکیب می‌شوند، اکدی‌ان، آشوریان، کلدانیان، عیلامیان، هیتی‌ها، پارسیان و ارمنیان این خط را برای نوشتن خود اختیار کردند. در خطوط میخی ملل دیگر نیز چند نقش از هشتصد تا سه هزار علامت بکار می‌رفته است که الفبای پارسی باستان شامل ۳۶ حرف، ۲ واژه جداکن، ۸ علامت اندیشه‌نگار و نشانه‌هایی هم برای نشان دادن اعداد بوده که تنها برخی از آنها به جای مانده است هر یک از حرف‌های الفبای میخی بجز سه حرفی که برای نشان دادن مصوت‌ها بکار می‌رود - مصوتی هم همراه دارد - به همین علت الفبایی هجایی است، الفبای پارسی باستان از چپ به راست نوشته و پس از هر حرف نقطه گذاشته می‌شود، این الفبا تا پایان حکومت هخامنشی رایج بوده و بعدها فراموش شده است.

۴- خط عیلامیها میخی است که عیلامیها آنرا از سومری‌ها دریافت کردند. این خط بعدها با خطوط دیگر از جمله خط بابلی ادغام شد که توسط پادشاهان مختلف انجام گرفت. البته در تصویر فوق که لوحه‌ی کشف شده در شوش است خط عیلامی مقدم (خط تصویری) - خط

ماقبل عیلامی) فعالیت ص ۱۵۱

۷- زیرا خانه‌های مردم معمولی بدلیل نداشتن استحکام و استفاده از مصالح غیر مقاوم از قبیل خشت در طول زمان نابود شده‌اند.